

32° Zondag door het Jaar B Willibrordzondag 2009

Lezingen 1 Koningen 17,10-16; Ps 146; Hebr 9,24-28; Markus 12,38-44

Willibrordzondag is de zondag voor de Oecumene in Nederland.

Dit jaar is het exact 100 jaar geleden is dat de Oecumenische Beweging is begonnen. Dat was met de Internationale Zendingsconferentie in Edinburgh (Schotland. Toen sprak men nog van 'missielanden' en de 'missie aan de heidenen'. Zendingen deden de ervaring op dat de verkondiging van het Evangelie niet geloofwaardig bleek als binnen een korte tijd steeds missionarissen of zendingen over Jezus Christus getuigden, vanuit verschillende kerken. En zeker als ze elkaar tegenwerkten of beconcurrerden met scholen en ziekenhuizen.

"Is Christus dan in stukken verdeeld?" vroegen mensen zich af?

Dat leidde tot die Conferentie in Edinburgh. Daar werd voor het eerst over samenwerking gesproken en werden er tot samenwerking besloten.

In de afgelopen eeuw heeft dat een grote ontwikkeling doorgemaakt, met als eerst hoogtepunt de Oprichting van de Wereldraad van kerken in Amsterdam in 1948. Maar onze Katholiek Kerk deed niet mee. Er wilden wel enkele waarnemers naar toe, maar het Vaticaan vond dat niet nodig. Pas in 1964 ging onze kerk officieel meedoen in de Oecumenische Beweging. En deze werd een gave van de H.Geest genoemd!

Dat was een revolutionaire stap in de katholieke kerk. Voordien was de gedachte: de anderen zijn afgedwaald, ze moeten maar terugkeren naar de moederkerk. Alsof de eenheid ooit alleen verbroken was door áfdwalers en scheurmakers. Maar nu werd gezegd: de éénheid van de kerk ligt vóór ons: we moeten er allemaal naar streven. De katholieke kerk zelf ook. Er zijn overal fouten gemaakt, overal foute ontwikkelingen geweest. We moeten allemaal vernieuwd worden en samen zoeken naar de eenheid die Christus wil, waar hij voor gebeden heeft.

En nu in 2009 lijkt het wel of het heilig vuur geblust is. Het vuur smeult nog wel onder de as, er is nog wat rook te zien. Maar het lijkt erop of de pot met meel en de kruik met olie van de Oecumene ook bijna leeg zijn. Zoals we hoorden in de eerste lezing van de weduwe in Sarfat waar de profeet Elia aankwam. Hij vroeg om een broodje en als de weduwe naar dit woord van de man Gods luistert, doet hij de belofte: de pot met meel raakt niet leeg en de kruik met olie niet uitgeput.

Het woord van Jezus, zijn gebed dat allen één mogen zijn, is een vergelijkbare belofte. Het woord van onze Man Gods zal ook vervuld worden: de kruik met olie van de Oecumene als een gave van de H.Geest zal niet uitgeput raken.

In de afgelopen 45 is er veel gebeurd in de kerken. Voor de gewone mensen zijn veel 'burgerlijke vrijheden' bereikt. Ik bedoel daarmee dat de kerken niet meer tegenwerken bij kerkelijk gemengde huwelijken, bij het laten dopen van een kind, bij het begraven van een dierbare. Kerken hebben van elkaar geleerd bij het toelaten van kinderen tot het H.Avonddmaal. Er is veel ruimte voor gezamenlijke kerkdiensten en vieringen. Maar over gezamenlijk Eucharistievieren zijn de kerken het nog niet eens. Daar moet nog langer voor gebeden en geluisterd worden.

Dan zullen de kerken en hun leiders ook meer op de weduwe uit het Evangelie moeten lijken. Zij heeft haar hele levensonderhoud over voor de plaats waar God zich laat aanbidden en ontmoeten. Jezus heeft oog voor haar, meer dan voor de schriftgeleerden die graag in het oog van de mensen springen. Die willen opvallen met mooie gewaden en lange gebeden. Jezus breekt de staf over die schijnvertoning. Maar de onopvallende weduwe en haar minimale muntje springen in zijn oog. Hij ziet haar met welgevallen en in alle anonimiteit wordt ze ten voorbeeld gesteld.

Dit jaar is het ook 100 jaar geleden dat Johannes kardinaal Willebrands werd geboren. Begin september was er in Utrecht een groot congres ter nagedachtenis van hem. Hij was aan

katholieke zijde de grote man van de Oecumenische Beweging, al vóórdat de Katholieke Kerk er officieel aan deelnam. Hij heeft die stappen mede voorbereid voor het Vaticaans Concilie en na 1964 er leiding aan gegeven tot 1989. Hij was een profeet die zag wat voor de toekomst van het Evangelie en van de kerk nodig was. Dat vroeg veel geduld en uithoudingsvermogen.

Dat is nog steeds nodig, nu nog meer, als dit vuur van de H.Geest niet meer zo zichtbaar is in de wereld en onze eigen Kerk. De huidige leider van de pauselijke raad voor de Eenheid van de Christenen, kardinaal Walter Kasper, benadrukte op dat congres in Utrecht dat de spirituele oecumene belangrijk is: Oecumene is een gave van de H.Geest. Daar kun je wel om bidden, maar die kun je niet dwingen. En bidden begint met luisteren. Luisteren naar het Woord van God, de H.Schrift, het gebed van Jezus. En luisteren naar elkaar: als kerken en mensen van God. Wat zijn jouw gaven die je hebt in te brengen in het gesprek. Dat is de dialoog van de liefde. Die gaat vooraf aan de dialoog van de waarheid. En zo kom je ook bij de bronnen van je inspiratie die je gemeenschappelijk kunt herkennen, zoals de weduwe in Sarfat de profeet als een man Gods herkende. Zoals Jezus de weduwe bij de tempelkist herkende. En zoals wij Jezus en zijn gebed om eenheid herkennen en ons ernaar willen voegen.

O, ja de bisschoppenconferentie heeft deze zondag opgenomen in het Collecteschema. Van niemand wordt zijn laatste cent van zijn levensonderhoud gevraagd. Mag het ietsje meer zijn, voor het werk van onze kerk in de Raad van kerken Nederland en de katholieke Vereniging voor Oecumene, waarvan de latere kardinaal Willebrands de eerste voorzitter was al in 1948. Het werk voor de oecumene is nog steeds nodig en het geld ervoor ook.....

Henk Berflo